

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/264/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2206204140
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2206204140.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Lea Stovičková, v právnej veci navrhovateľov: 1/ N. S., nar. XX.XX.XXXX, C., C., C. P. W.. X, Maďarská republika, 2/ Z. A., nar. XX.XX.XXXX, K., C. V.. X, Maďarská republika, 3/ R. Z., K.. S. B., nar. XX.XX.XXXX, K., A. W.. X, Maďarská republika, zastúpení splnomocnencom: F. S., Z. nám. X, C., proti odporcom: 1/ L. K., nar. XX.XX.XXXX, N. H. X. XXX, 2/ G. X., nar. XX.XX.XXXX, T. E., Q., D. XXX/XX, 3/ E. N., nar. XX.XX.XXXX, N. H. X. XXX, 4/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, N. H. X. XXX, 5/ G. Z., nar. XX.XX.XXXX, T. E., Q. XXX, 6/ B. F., nar. XX.XX.XXXX, N., O. Q. XX/XX, zastúpení advokátom JUDr. Ern? Rózsa, Galanta, Z. Kódálya 777 a 7/ T. F., nar. XX.XX.XXXX, C., T. X, o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľov 1/ až 3/ proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 12C/46/2006-359 zo dňa 19. mája 2010, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Odporcom 1/ až 7/ právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia, že právny predchodca navrhovateľov je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zamietol a navrhovateľom 1/ až 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcom 1/ až 6/ trovy konania 587,08 eur, na účet N. S. 106,22 eur a odporkyni 7/ náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil po citácii § 80 písm. c) O.s.p., zákona zo dňa 26.04.1923 č. 90 a vecne tým, že v roku 1938, kedy došlo k uzavretiu kúpno-predajnej zmluvy, na základe ktorej odôvodňujú navrhovatelia vlastnícke právo ich právneho predchodcu, platilo na Slovensku pôvodom uhorské obyčajové právo a v Čechách platil všeobecný rakúsky Občiansky zákonník. Hmotné práva k nehnuteľnostiam bolo možné v tomto období nadobudnúť rôznymi spôsobmi a to podľa toho, či je nehnuteľnosť zapísaná v pozemkovej knihe alebo nie. Na nehnuteľnosť zapísanú do pozemkovej knihy právo vlastníctva, ale tiež aj iné vecné právo bolo možné nadobudnúť iba zápisom do pozemkovej knihy. Súd prvého stupňa sa zaoberal aj tým, že navrhovatelia poukázali na dobromyseľnosť ich právneho predchodcu s tým, že sporné pozemky odo dňa kúpy od roku 1938 užíva až do vnesenia pozemkov do družstva 1950, pričom nebolo možné na túto skutočnosť prihliadnúť, nakoľko vydržacia lehota, na základe ktorej mohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti iba ten, kto nehnuteľnosť držal počas lehoty 32 rokov. Zároveň súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že nemohlo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva právneho predchodcu navrhovateľov, nakoľko tento právny predchodca sa v roku 1942 odsťahoval do Maďarskej republiky, teda nemohlo dôjsť k vydržaniu. Keďže nebol právny predchodca navrhovateľa zapísaný v pozemkovej vložke ako vlastníak z dôvodu kúpy

sporných nehnuteľností, nemohlo dôjsť k nadobudnutiu jeho vlastníckeho práva ani týmto spôsobom. O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal odporcom 1/ až 6/ náhradu trov konania, trovy právneho zastúpenia celkom 587,08 eur a odporkyni 7/ náhradu nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnila. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p. a uložil povinnosť navrhovateľom, ktorí boli v konaní neúspešní.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie navrhovateľa prostredníctvom splnomocneného zástupcu a domáhali sa, aby odvolací súd rozsudok zmenil a návrhu vyhovel. Dôvodili, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa z pozemkovoknižnej vložky č. 23, kat. úz. N. H. X., že z nej vyplýva zápis pod poradovým č. 2, zo dňa 11.12.1920, že sporné nehnuteľnosti č. 682 a 683 patria B. F. a jeho manželke L., pričom súd zabudol uviesť, že tento zápis bol prekonaný zápisom č. 7, kde vlastníctvo k nehnuteľnostiam bolo prenesené na Úverové družstvo s neobmedzeným ručením Štvrtok na Ostrove. Súd nezhodnotil, že zápis k navráteniu vlastníctva F. odvolaním sa na stav zo dňa 11.12.1920 bol nezákonný. Poukázali na skutočnosť, že Úverové družstvo v roku 1938 predalo viac pôdy medzi iným aj právnenému predchodcovi navrhovateľov, ale príslušné štátne orgány kúpno-predajný akt, a to kúpno-predanú zmluvu napriek, že bola podpísaná pred vtedajším Okresným súdom v Šamoríne, nedokončili zápisom vlastníckeho práva kupujúcim. V roku 1953 došlo k menovej reforme, k reorganizácii bankového systému, zaniklo aj Úverové družstvo a jeho nehnuteľný majetok, medzi nimi už aj predané nehnuteľnosti boli evidované ešte majetok Úverového družstva prešli do vlastníctva Československej republiky. V súčasnej dobe by tieto nehnuteľnosti ako majetok neexistujúceho vlastníctva mali byť vo vlastníctve Slovenskej republiky. Rozhodnutie súdu vydané vo veci sp. zn. 5C 19/1998 bolo nezákonné, neodborné a nezodpovedné a vlastníctvo sa previedlo protizákonne na neoprávnené osoby - F.. Aj v tomto spore súd toto rozhodnutie prijal bez výhrad. Neuvedomil si, že rozhodnutie súdu vo veci sp. zn. 5C 19/1998 zablokovalo možnosť riešenia problému a to priznania vlastníctva po právnych nástupcoch N. S.. V tejto veci nedochádza k plneniu Ústavy čl. 46 ods. 4 a došlo k porušeniu čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa ich názoru súd má odstrániť chybu, ktorú štátne orgány spôsobili nezaregistrovaním vlastníckeho práva N. S. v roku 1938 a nevyriešili tento problém do súčasnosti.

Odporcovia odvolací návrh nepodali, k odvolaniu navrhovateľov sa vyjadrili odporcovia 1/ až 6/ prostredníctvom ich právneho zástupcu a žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Poukázali na to, že v odvolaní sa nevyskytujú žiadne nové skutočnosti, na ktoré súd prvého stupňa už neprihliadol. V roku 1938 mali zápisy v pozemkovej knihe konštitutívny charakter a vlastníctvo sa nadobúdalo zápisom do pozemkovej knihy, pričom je nesporné, že právny predchodca navrhovateľov nehnuteľnosti v kat. úz. N. na X. zapísané vo vložke č. 23, na základe kúpnej zmluvy zo dňa 24.01.1938 nenadobudol, nakoľko takýto zápis sa v pozemkovej knihe nenachádza. Poukázali na § 19 zákona č. 90 zo dňa 26.04.1923, podľa ktorého vlastníkom nehnuteľnosti do pozemkovej knihy zapísanej sa mohol stať len ten, kto je v pozemkovej knihe ako vlastníak zapísaný. Zároveň nemohlo dôjsť ani k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním, nakoľko právny predchodca navrhovateľov sa v roku 1942 odsťahoval do Maďarskej republiky, pričom do doby vystaňovania uplynuli len 4 roky a teda nemohlo dôjsť k vydržaniu. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zápisu do pozemkovej knihy mohol podľa právnych predpisov nadobudnúť len ten, kto nehnuteľnosť za 32 rokov ako svoju pokojne má v držbe.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 2 O.s.p.), oprávnenými osobami - účastníkmi konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom tak, že oznámil na úradnej tabuli súdu čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania navrhovateľov.

Predmetom konania na Okresnom súde v Dunajskej Strede bol návrh navrhovateľov uplatnený na súde 19.04.2006 pod sp. zn. 12C 46/2006, ktorým sa navrhovateľa domáhali určenia vlastníctva svojho právneho predchodcu.

Predmetom posúdenia odvolacieho súdu bola správnosť rozhodnutia a postupu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu navrhovateľov.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré vyplynuli z obsahu spisov a vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov, listinných dôkazov a vec i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite, podrobne odôvodnil, a preto sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím súdu prvého stupňa a s jeho odôvodnením a v podrobnostiach naň odkazuje. K správnym záverom súdu prvého stupňa a k odvolacím argumentom navrhovateľov dodáva nasledovné.

Do účinnosti Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., ktorá nastala 01.01.1951, podľa obyčajového práva platného na území Slovenska pre úpravu nadobudnutia vlastníckeho práva bola charakteristická jeho dvojfázovosť, ktorá spočívala v tom, že sa na prevod vlastníckeho práva vyžadoval právny dôvod (titulus) a právny spôsob nadobudnutia vlastníctva (modus). Podľa tejto úpravy uzavretie zmluvy neznamenovalo ešte prevod vlastníctva. Dávalo nadobúdateľovi predbežný iba obligačný nárok žiadať od scudziteľa prevedenie vlastníctva k veci. Aby vzniklo vecné právo, muselo sa toto prevedenie stať určitým, zákonom stanoveným spôsobom (modus) a len splnením modu bolo prevedené vlastnícke právo na nadobúdateľa. V zákone uznávaným právnym spôsobom nadobudnutia vlastníctva bol pri prevode nehnuteľnosti veci zápis do pozemkovej knihy - intabulácia, t.j. pozemkovoknižné odovzdanie, ktoré spočívalo v tom, že dovtedajší pozemkovoknižný vlastník vydal vkladné povolenie; toto povolenie bolo samostatným od právneho titulu formálne oddeleným aktom. Zmluvný prevod nehnuteľnosti sa teda uskutočňoval nielen vlastnou zmluvou, ale musel byť nevyhnutne zavŕšený odovzdaním a tzn. intabuláciou alebo zápisom vkladom do verejných listín k tomu určených. K právne účinnému prevodu predmetných nehnuteľností za účinnosti obyčajového práva tak mohlo dôjsť len zápisom kúpnej zmluvy z roku 1938, pre ktoré platnosť sa vyžadovala písomná forma do pozemkovej knihy. Obyčajové právo ani všeobecne pozemkovoknižný poriadok však nemal ustanovenie, ktoré by limitovalo dobu, v ktorej malo dôjsť k zápisu prevodu vlastníckeho práva a po uplynutí ktorej by sa malo za to, že predmetná zmluva stratila záväznosť či účinnosť. Iba v niektorých prípadoch sa aj z úradnej povinnosti mohol urobiť pozemkovoknižný zápis ohľadne nehnuteľnosti, ktorá nebola zapísaná na meno známeho vlastníka. Okrem vydržania nehnuteľnosti mimo pozemkovej knihy poznalo obyčajové právo ešte pozemkovoknižné vydržanie. Podľa tohto práva nadobudol vydržaním vlastnícke právo k nehnuteľnosti ten, kto nehnuteľnosť mal ako svoju v poctivej, pokojnej a dlhotrvajúcej držbe. Všeobecná vydržacia doba bola 32 rokov, pri vydržaní proti štátu sa vyžadovala 100 ročná vydržacia doba a pri vydržaní proti cirkvi 40 ročná vydržacia doba. Predpokladom vydržania vlastníckeho práva bola držba veci, nestačila odvodená držba detencia. Držba musela byť počas celej vydržacej doby pokojná, t.j. nesmela byť prerušená a musela byť poctivá. Nestačilo preto, že držiteľ má fakticky vec u seba, ale musel byť dobromyseľný v tom, že mu vec patrí vlastníckym právom; dobromyseľnosť tu musela byť od počiatku. O dobromyseľnom držiteľovi sa až do dokázania opaku predpokladalo, že má právny titul.

Aby došlo k navrhovateľmi tvrdenému vzniku právneho vzťahu založeného kúpnu zmluvou do dátumu 01.01.1951, bolo potrebné, aby sa táto zmluva stala v uvedenej dobe perfektnou podľa vtedy platných predpisov. Ak sa v tejto dobe na vznik vlastníckeho práva zmluvného nadobúdateľa nehnuteľnej veci vyžadovala intabulácia, pričom v tejto dobe k nej nedošlo, tak zmluvné dojednanie sa nestalo perfektným. V tomto prípade sa vlastnícky vzťah predmetnej nehnuteľnosti nezmenil a dokiaľ nebola vykonaná intabulácia, nový vlastnícky pomer nevznikol. Tento vlastnícky pomer nevznikol ani vydržaním podľa predpisov platných pred 01.01.1951, lebo neuplynula 32 ročná vydržacia doba, nakoľko právny predchodca navrhovateľov, vo vzťahu ku ktorému žiadali určiť vlastníckeho práva navrhovateľa, opustil tieto nehnuteľnosti v r. 1942 a nenakladal s nimi, nemal ich v držbe. Vzhľadom na uvedené predmetné nehnuteľnosti sa nestali vlastníctvom ich právneho predchodcu tak, ako sa navrhovateľa domáhali v tomto konaní.

Existencia súdneho rozhodnutia vo veci sp. zn. 5C/19/1998 podľa názoru súdu nebola rozhodujúca, nakoľko súd skúmal dôvody návrhu navrhovateľov vo vzťahu k návrhu na určenie vlastníckeho práva ich právneho predchodcu a skúmal podmienky, za ktorých ich právny predchodca mohol nadobudnúť vlastnícke právo na základe kúpnej zmluvy a titulom vydržania. Nakoľko tieto podmienky splnené neboli, súd nemohol návrhu vyhovieť a to bez ohľadu na to, že v súčasnosti sú už ako vlastníci nehnuteľnosti zapísaní odporcovia.

So zreteľom na uvedené odvolací súd vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej a vo výroku o trovách konania potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní plne procesne úspešným odporcom nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania, nakoľko si žiadne neuplatnili.

Senát prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.